

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/60/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114213183
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114213183.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: mBank S.A., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Pribinova 10, 811 09 Bratislava, IČO: 36 819 638, zastúpeného advokátskou kanceláriou MCGA legal, s.r.o., so sídlom Partizánska 811 03 Bratislava, IČO: 36 715 662, proti žalovanej M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. 2, W., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o návrhu žalovanej na obnovu konania vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11Ro/72/2013, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 20C/191/2014-42 zo dňa 14.11.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa návrh na obnovu konania zamietol. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 357,04 eura (trovy právneho zastúpenia) na účet pr. zástupcu žalobcu, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 228 ods. 1 a 2, § 230 ods. 1 a 2, § 234 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

V odôvodnení uviedol cit.: „Platobným rozkazom Okresného súdu Prešov zo dňa 4.4.2013, sp. zn. 11Ro/72/2013 bola odporkyňa zaviazaná na zaplatenie sumy 3.179,83 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 3.179,83 eura od 16.10.2009 do zaplatenia, úrokom vo výške 16,5% ročne zo sumy 3.179,83 eura od 16.10.2009 do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Uvedený platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 28.5.2013.

Žalovaná sa návrhom, podaným na súde dňa 9.5.2014 domáhala, aby súd povolil obnovu konania vo veci 11Ro/72/2013. Svoj návrh odôvodnila ust. podľa § 228 ods. 1 písm. a/, b/, e/ O.s.p. Ako navrhovateľka tohto mimoriadneho opravného prostriedku sa len pred tromi týždňami, začiatkom mesiaca marec 2014, oboznámila s rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva („ESLP“) Beian v. Rumunsko, rozsudkom SD EÚ z 27. júna 2000 Spojené prípady C-240/98 až C-244/98 OcéanoGrupoEditorial SA a rozsudkom SD EÚ z 21. novembra 2002 - prípad C-473/00 Cofidis SA. Žalovaná ďalej uviedla, že sa dozvedela o nových skutočnostiach, ktoré tu boli v čase napadnutého rozhodnutia a nemala o nich vedomosť a v ktorých súdy judikovali, že niektoré zmluvné podmienky v úverových zmluvách sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. V súdnej veci ide o spotrebiteľskú vec a zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, preto podľa § 172 ods. 9 O.s.p. nemal byť platobný rozkaz vydaný, pričom neprijateľnosť zmluvnej podmienky súd skúma ex off. Zákon zakazuje v § 172 ods. 9 OSP vydať platobný rozkaz (§ 172 ods. 9 O.s.p. „Ak sa uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy zo spotrebiteľskej zmluvy a odporcom je spotrebiteľ, súd nevydá platobný rozkaz, ak zmluva obsahuje neprijateľné podmienky.“). Zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje množstvo neprijateľných zmluvných podmienok ako napr. dohodu o zrážkach zo mzdy podľa čl. 10, účinky odstúpenia od zmluvy nevýhodnejšie oproti OBZ podľa čl. 9.5, 30 % úroky z omeškania podľa čl. 9.6. Odstúpením od zmluvy

sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Žalobca ešte pred podaním pôvodného návrhu od zmluvy odstúpil, avšak súd pri rozhodovaní túto skutočnosť nezohľadnil a priznal aj úroky napriek tomu, že v prípade odstúpenia od zmluvy vzniká právo žalobcovi domáhať sa od dlžníka vrátenia poskytnutého úveru, nie však úrokov za úver zo zmluvy zrušenej s účinkami od počiatku. Žalovaná poukázala na rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 6Co/27/2012, z 30.10.2012, rozsudok Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20Co/35/2011, z 13.9.2012, rozsudok Krajského súdu Trnava, sp. zn. 31Cb/29/2009, z 5.4.2013. Najmenej v uvedenom rozsahu je platobný rozkaz nezákonný a preto je zjavné, že môže obnova privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Žalovaná ako dôvod obnovy konania uvádzala § 228 ods. 1 prím. a), b) O.s.p., a to, že súd vec nesprávne právne posúdil, k čomu poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove a Trnave. Ako už bolo vyššie uvedené, tak návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy pochybení pri právnom posudzovaní veci, prípadne iné právne posúdenie veci. Takýmto dôvodom môže byť len rozhodnutie iného orgánu, ktorý rozhodol o konkrétnej otázke (v rámci výkonu právomoci), ktorú konajúci súd v preskúmanom konaní vyhodnotil ako predbežnú otázku. Právny názor vyslovený iným orgánom než procesným súdom, ktorý vo veci konal v rámci svojej právomoci, nie je spôsobilým dôvodom obnovy konania. Preto nebolo možné považovať rozhodnutia Krajských súdov za spôsobilý dôvod obnovy konania, a to aj napriek tomu, že rozhodovali v obdobných veciach, keďže ich závery nemajú všeobecnú záväznosť. Ide o rozhodnutia, ktorými bola sporná otázka vyriešená vo vzťahu medzi účastníkmi konkrétneho konania.

Pokiaľ ide o dôvod obnovy konania podľa § 228 ods. 1, písm. e/ O.s.p., tak súd má za to, že v danom prípade nebola dodržaná 3 mesačná subjektívna lehota. Žalovaná vo svojej výpovedi uviedla, že sa o dôvode dozvedela v marci v budove združenia HOOS, kde ako sama uviedla, sa dozvedela, že sa zaoberajú aj takýmito vecami. Súd však takéto tvrdenie považoval za účelové, pretože ako vyplýva z pripojeného spisu 15C/181/2012, tak v tomto konaní bola rovnako žalovaná Veronika Timkaničová a v konaní vystupovalo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Na pojednávaní dňa 5.11.2013, teda v čase, keď už bol platobný rozkaz právoplatný, sa zúčastnili rovnako žalovaná ako aj právny zástupca združenia. Žalovaná už v tomto čase musela vedieť čím sa združenie zaoberá a už vtedy bol platobný rozkaz právoplatný a teda žalovaná sa mohla aj cestou právneho zástupcu oboznámiť s týmito rozhodnutiami, keďže vedľajším účastníkom pripojené rozhodnutia na nich odkazovali. V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na žalobcom citované uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.10.2013, sp. zn. 8Co/345/2013, ktorý dospel k záveru, že pri subjektívnej lehote je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti konkrétneho prípadu a tieto vyhodnotiť v kontexte doby vydania rozhodnutia Súdneho dvora, s ktorými má byť vnútroštátne rozhodnutie v rozpore tak, aby nedochádzalo k zneužívaniu tohto mimoriadneho opravného prostriedku na úkor princípu právnej istoty. Súd má preto za to, že subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania začala plynúť v nasledujúci najneskôr dňa 6.11.2013 a uplynula dňa 6.2.2014.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd návrh na obnovu konania zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.“

Proti uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Namietala nesprávne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. V predmetnom konaní ide o zmluvu medzi dodávateľom a spotrebiteľom na finančnom trhu a v zmluvnom vzťahu došlo k použitiu nekalých zmluvných podmienok a porušeniu kogentných noriem určených na ochranu spotrebiteľa. Súdny dvor EÚ viackrát judikoval, že záväzok štátu postarať sa o to, aby nekalé podmienky spotrebiteľa nezaväzovali, vyjadrený v čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS je potrebné považovať za kogentné ustanovenie. Žalovaná nemala vedomosť, že sa v zmluve a vo všeobecných obchodných podmienkach vyskytujú neprijateľné zmluvné podmienky, súdy vydávali platobné rozkazy bez ohľadu na existenciu a neexistenciu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Aj keď žalovaná mala vedomosť o existencii Združenia, neodôvodňuje to záver, že by automaticky disponovala aj ich znalosťami a už vôbec, že by musela na základe iného konania dodržiavať akékoľvek lehoty vzťahujúce sa na nesúvisiace súdne konania. Navyše konanie, ktoré žalobca spomína sa týkalo žalobcu EOS KSI Slovensko, ktorý odkúpil pohľadávku od GE Money a forma ukončenia úveru bolo vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, naproti tomu, v tomto konaní ide o žalobcu mBank a forma ukončenia úveru bolo odstúpenie od zmluvy, išlo teda o odlišný skutkový stav. Dôvod obnovy konania je možné uplatniť len vtedy, keď sa o ňom navrhovateľ dozvedel. Ak sa o ňom nedozvedel, nemohol ho uplatniť. Nie je preto dôležité to, či sa navrhovateľ mohol o dôvode obnovy dozvedieť, ale to, či sa o dôvode obnovy dozvedel.

Existuje pravdepodobnosť hraničiaca s istotou, že pri vydávaní platobného rozkazu súd zmluvné podmienky nevyhodnocoval. Platobný rozkaz je tak v rozpore s judikatúrou súdneho dvora (Oceano Grupo Editoriale, Mostaza Claro, Banco Español de Crédito SA c/a Joaquín Calderón Camino). To, že žalovaná nepodala odpor proti rozhodnutiu vo veci samej je klasickým príkladom konania spotrebiteľa, keď priemerný spotrebiteľ nedokáže posúdiť neprijateľné podmienky, ani nekalé obchodné praktiky v zmluvách a nedokáže využiť procesné inštitúty na svoju obranu. Poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16.01.2013. Cieľom povolenia obnovy konania po tom, čo spotrebiteľ predloží skutočnosti a dôkazy, o ktorých bez svojej viny nevedel v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, je snaha o vylúčenie zo života bežných ľudí nepríjemných podmienok, ktoré zhoršujú kvalitu života a tak naplňať cieľ čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS. V zmysle komentára k ust. § 228 ods. 1 O.s.p. rozhodnutie Súdneho dvora alebo iného orgánu európskych spoločenstiev nemusí byť vydané bezprostredne v súvislosti s pôvodným konaním. Vnútroštátne rozhodnutie musí byť v súlade s rozhodovacou líniou Súdneho dvora EÚ, čo vyplýva z čl. 7 ods. 2 Ústavy SR. Princíp právnej istoty pripúšťa, aby v rámci konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch pre zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov účastníka boli preskúmané a prípadne zrušené až právoplatné rozhodnutia súdov. Na podporu svojich argumentov žalovaná poukázala na rozhodovacia činnosť Krajského súdu v Prešove a niektorých okresných súdov SR. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že spôsob, akým žalovaná preukazovala dodržanie subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania nie je dostatočný, je účelový a žalovaná neuniesla v tomto smere dôkazné bremeno. Žalobca zároveň poukázal na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ a „ignorantia legis non excusat“. Žalovaná bola v konaní pasívna v maximálnej možnej miere, žiadnym spôsobom nereagovala na doručenie žalobného návrhu ani na vydaný platobný rozkaz, nevyhľadala právne poradenstvo ani nekontaktovala združenie, ktoré sa zaoberá právnou pomocou spotrebiteľom aj keď ju už v jednom konaní zastupovalo. Nezúčujem žalovanej, ktorá ako účastník konania, ktorý má plnú spôsobilosť na právne úkony nemôže byť kompenzovaný povolením obnovy konania, nakoľko jej v čase doručenia platobného rozkazu žiadny objektívny dôvod nebránil podať odpor a v rámci ďalšieho konania namietať skutočnosti uvedené v návrhu. Postoj žalovanej nemožno považovať za neinformovaného spotrebiteľa ale za ľahostajnosť spotrebiteľa. Žalobca v tomto smere poukázal na uznesenie Okresného súdu Malacky zo dňa 19.12.2012 sp. zn. 4C/215/2011. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci alebo nesprávnosti procesnej povahy. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci kompetencií podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 ods. 1, O.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť.

Vo vzťahu k uplatňovaniu zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ a „ignorantia iuris non excusat“ v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov odvolací súd poukazuje na závery vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 MCdo 9/2012: „Kým rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.“ Z uvedeného je možné vyvodiť, že ak neinformovanosť spotrebiteľa o právnej úprave mu nemôže byť na ťarchu, tým skôr mu nemôže byť na ťarchu neznalosť judikatúry v oblasti spotrebiteľského práva.

Podľa § 230 ods. 1 O.s.p. návrh na obnovu konania treba podať v lehote troch mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí konštatoval, že subjektívna lehota žalovanej na podanie návrhu na obnovu konania dodržaná nebola. Odvolací súd má za to, že tento záver je predčasný, nakoľko tak, ako na to poukázala žalovaná, vyššie citované ustanovenie spája začiatok plynutia subjektívnej lehoty s okamihom, kedy sa účastník, ktorý návrh na obnovu konania podáva, o dôvode obnovy konania dozvedel. Nepostačuje, že účastník sa potenciálne mohol o dôvode obnovy dozvedieť. Účastník môže dôvod obnovy konania uplatniť len za predpokladu, že o tomto dôvode vie. Skutočnosť, že v inom konaní na podporu žalovanej vystupoval vedľajší účastník - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktorý vo svojom vyjadrení poukazoval na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, o ktoré žalovaná opiera svoj návrh na obnovu konania bez ďalšieho neodôvodňuje prijatie záveru, že žalovaná sa s týmito rozsudkami skutočne oboznámila. Navyše ide o iné súdne konanie, ktoré s konaním, o obnovu ktorého žalovaná žiada, nesúvisí (pokiaľ ide o predmet konania, účastníkov konania). Žalovaná v návrhu na obnovu konania a na pojednávaní pred súdom prvého stupňa uviedla, že o dôvodoch obnovy sa dozvedela až v marci 2014 od pracovníčky Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, čo nekorešponduje so záverom súdu prvého stupňa, pričom je potrebné podotknúť, že výsluch účastníka patrí medzi dôkazné prostriedky.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie stav, keď sa v občianskom súdnom konaní účastníkovi nepriznajú tie práva, ktoré mu zákon priznáva (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 140/2011 zo dňa 6.10.2011 a 4Cdo 165/2011 zo dňa 28.9.2011).

Predčasné vydanie rozhodnutia je nepochybne odňatím možnosti účastníkov konať pred súdom.

Preto odvolací súd napadnuté uznesenie podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude náležite posúdiť, kedy žalovanej začala plynúť lehota na podanie návrhu na obnovu konania.

Vo vzťahu k žalovanou uvádzanému dôvodu obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v čl. 7 ods. 2 Ústavy SR je deklarovaná záväznosť právnych aktov Európskej únie a ich prednosť pred zákonmi SR (princíp priority). Vnútroštátne rozhodnutie teda musí byť v súlade s rozhodovacou líniou Súdneho dvora EÚ. Cieľ čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „zbaviť spotrebiteľa neprijateľných podmienok“ musí byť napĺňaný v rovine pravidiel verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ POHOTOVOSTĚ/Korčkovská C-76/10).

Žalovaná poukazuje na porušenie európskeho práva, rozhodnutím všeobecného súdu SR, ktorý vydal rozhodnutie v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora európskych spoločenstiev týkajúcich sa ochrany spotrebiteľov. Okrem iného uvádza, že zmluva, na základe ktorej bola súdom prvého stupňa v konaní 11Ro/72/2013 zaviazaná na plnenie obsahuje ustanovenia, ktoré v rozpore s právnou úpravou v Občianskom zákonníku vyznievajú v neprospech spotrebiteľa a predstavujú neprijateľné podmienky. Je preto potrebné, aby v prípade, ak súd prvého stupňa dospeje k záveru o dodržaní lehoty žalovanej na podanie návrhu na obnovu konania posúdil dôvodnosť vyššie uvedených tvrdení.

Odvolací súd dodáva, že zachovanie lehoty na obnovu konania je povinný preukázať účastník, ktorý obnovu navrhuje. Návrh na obnovu konania musí obsahovať dôkazy o zachovaní subjektívnej či objektívnej lehoty. Ak tomu tak nie je, súd uznesením (§ 43 O.s.p.) vyzve účastníka na odstránenie tohto nedostatku a v prípade neodstránenia návrh na obnovu konania zamietne (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/133/15 zo dňa 29.02.2016).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.